



NÄTVERKSTRÄFF SSIVK

NÄTVERKET FÖR SYSTEMATISK SÖKNING I VETENSKAPLIG KONTEXT

24 april 2024 på Karolinska Institutets Bibliotek, Solna

**8.30-
9.00** **Registrering och kaffe**

**9.00-
9.15** **Styrgruppen hälsar välkommen**

Maja Kärrman Fredriksson (SBU – Statens beredning för medicinsk och social utvärdering), Julia Harrysson (Mälardalens universitet), Lisa Jonsson (Skolforskningsinstitutet), Alena Lindfors (Högskolan Dalarna), Åsa Ode (SLU – Sveriges lantbruksuniversitet) och Emma-Lotta Säätelä (Karolinska Institutet)

FRANKLINSALEN

9.20– PRESENTATION

9.40 **Storskaligt sökstöd till systematiska översikter i syfte att utveckla riktlinjer för precisionsdiabetes**

Krister Aronsson och Maria Björklund, Bibliotek & IKT, Medicinska fakulteten, Lunds universitet

SCHEELE

Att involvera bibliotekarier som medlemmar i arbetslag kan förbättra kvaliteten på systematiska översikter. För att förbättra sökresultaten valde ett stort internationellt konsortium inom diabetesforskningen att anlita två medicinska bibliotekarier till ett storskaligt projekt som skulle komma att resultera i ett flertal systematiska översikter i syfte att utveckla kliniska riktlinjer för precisionsdiabetes. Här berättar vi om erfarenheterna vi gjorde i projektet, kring arbetsmetoder, informationsspecialistrollen och teamarbetet. Projektet delades upp i fyra huvudgrupper efter fyra diabetestyper; typ 1-diabetes, typ 2-diabetes, gestationell och monogenisk diabetes. Dessa delades i sin tur in i arbetsgrupper vilka tittade på diagnostik, förebyggande åtgärder, behandling eller prognostisering. En sökkonsultationsplan lades upp som stöd för att organisera arbetet. Totalt utfördes sökningar i Embase och Pubmed för 14 arbetsgrupper. I vårt arbete byggde vi komplexa sökningar som ofta krävde icketraditionella sökstrategier. Vi stötte på problem med t.ex. mycket stora antal sökträffar, och mötte utmaningar i att balansera sensitivitet med specificitet. Överlappningssökningar gjordes inom typ 1 och 2-diabetes för att se om teamen kunde jobba tillsammans mer effektivt med sökresultatet. Vi erbjöd även uppstartshjälp i screeningverktyget Covidence för genomgång och urval av artiklar. Projektet gav oss en möjlighet att testa metoder vi inte använt tidigare, t.ex. de överlappande sökningarna mellan flera sökstrategier. Det gav oss även insikter i hur komplicerad balansgången mellan sensitivitet och specificitet kan vara i en sökning. Dessa insikter kan vi dra nytta av när vi genomför komplexa systematiska sökningar i

PRESENTATION

AI, utbildning och jämställdhet – sökuppdrag för andra än medicinare

*Görel Sundström, Malin Barkelind och Emma Kristina Carlsson
Uppsala universitetsbibliotek*

FRANKLINSALEN

Hälften av sökuppdragen vi får in från Uppsala universitet är från forskare inom andra ämnen än medicin. Vi berättar om hur vi har nått ut till andra ämnesområden och ger konkreta exempel på hur vi har sökt när vi inte kan förlita oss på PubMed, MeSH-termer och PICO.

framtiden. Att visualisera en kommunikationsplan är mycket viktigt i ett projekt som det här. Flera av de systematiska översikterna är nu publicerade i Nature tillsammans med konsensusrapporten:
<https://www.nature.com/collections/ijchbebadj>
<https://www.nature.com/articles/s41591-023-02502-5>

9.40- Bensträckare
10.00

10.00- DISKUSSION I SMÅGRUPPER

10.30 Vad jobbas det med för kompetensutveckling/ projekt/ undersökningar hos de olika medlemsorganisationerna?
SSIVK:s styrgrupp

FRANKLINSALEN

Vi diskuterar i mindre grupper och inventerar vad det finns för initiativ ute i de olika organisationerna kopplade till systematisk sökning. Kanske kan vi göra gemensam sak eller bli bättre på att dela med oss till varandra i nätverket?

RUNDABORDSSAMTAL

Användarperspektiv i utvecklingsarbetet av våra sökuppdrag
Cecilia Mård Sterne, Natalia Berg och Lisa Keskitalo, Socialstyrelsen

SYNAPSEN 1

Hur kommunicerar vi med våra användare? Vi har arbetat med tjänstedesign som metod för att ta reda på mer om användarnas behov och perspektiv i, bland annat, mötet med informationsspecialister vid sökuppdrag. Vi skulle kunna inleda med en kortare redogörelse för hur vi arbetade med denna "användarresa". Sen förbereder vi några diskussionspunkter så att alla kan få delge sina erfarenheter av arbetssätt/rutiner/metoder för att arbeta med användarperspektiv i sökuppdrag.

JOURNAL CLUB

What every researcher should know about searching

Linda Hammarbäck, Helen Sjöblom, Eva Hessman och Sara Viklund, Team Forskarstöd, Göteborgs Universitetsbibliotek, Biomedicinska biblioteket

SYNAPSEN 2

Gusenbauer, M., & Haddaway, N. R. (2021). What every researcher should know about searching—clarified concepts, search advice, and an agenda to improve finding in academia. *Research Synthesis Methods*, 12(2), 136-147. <https://doi.org/10.1002/jrsm.1457>
I artikeln presenterar författarna bl.a olika angreppssätt för sökning - lookup, exploratory och systematic. De menar att både HUR och VAR forskaren söker behöver anpassas utifrån vilket mål man har med sin

sökning. Vi tycker själva att artikeln har hjälpt oss när vi pratar sökning med våra forskare och doktorander och vi använder också "modellen" som utgångspunkt i vår undervisning. Nu tycker vi att du skall läsa den så att vi kan diskutera den sök-kollegor emellan!

10.30- Fika

11.00

11.00- PRESENTATION

11.45 Databasutvärderingar på SBU och Skolfi

Klas Moberg SBU

Eva Bergman och Lisa Jonsson, Skolforskningsinstitutet

FRANKLINSALEN

2021 implementerade informationsspecialisterna på SBU databasutvärderingar som ett nytt obligatoriskt moment i projektprocessen för litteratursökning till publikationstyperna SBU Utvärderar och SBU Bereder. Bakgrunden till detta var att vi ville få en bättre överblick över vilka databaser som faktiskt hittar de studier som inkluderas i analysen i våra rapporter. Ett sådant underlag har potential att påverka framtida val av databaser och därmed indirekt leda till effektivisering av både sök- och gallringsprocessen i arbetet med systematiska översikter. I denna

PRESENTATION

Systematiska översikter på KI: I vilken utsträckning tar forskarna hjälp från biblioteket?

Sabina Gillsund, Narcisa Hannerz och Ingrid Andersson, KIB

SCHEELE

Vi vill gärna berätta om ett projekt där vi på Karolinska Institutets Universitetsbibliotek (KIB) undersökt hur många översikter (systematiska och scoping) som publicerats på KI under femårsperioden 2018-2022 och i hur stor utsträckning vi hjälpt till med sökningen. Vi har sett att antalet inkomna sökuppdrag ökat för varje år de senaste åren, men vi vet inte om vi når ut till alla potentiella användare av tjänsten. Vi ville ta reda på om det finns institutioner på KI som publicerar många översikter där vi inte varit iblandade i så hög utsträckning. Vi ville också se om andelen som tar hjälp av KIB har ökat över tid. Projektet har gett

presentation kommer vi redogöra för resultaten från de första tre åren av detta arbete.

Skolfi: Vilka databaser behöver vi söka i, och behöver vi söka i flera olika? Vi berättar om insikter och lärdomar från kontinuerliga uppföljningar av i vilka databaser vi hittat de studier som ingår i Skolforskningsinstitutets systematiska

forsknings-sammanställningar. Litteratursökningarna har gjorts enligt ungefär samma strategi och oftast i samma databaser.

Utvärderingarna av sökningarna har gett oss kunskap om databasernas innehåll och bättre förutsättningar att välja databaser till framtida sökningar.

oss insikter i publiceringsmönster och användningen av vår tjänst inom KI. Vi planerar att använda resultatet för att göra mer riktade marknadsföringsinsatser mot institutioner och/eller forskargrupper som publicerar många översikter men som inte tagit hjälp av KIB. Vi har även fått syn på våra "ambassadörer" – institutioner och personer som regelbundet publicerar med vårt stöd.

12.00- RUNDABORDSSAMTAL

12.45 Vad gör vi med frågeställningar som inte passar formatet för en systematisk översikt?

Linda Hammarbäck, Helen Sjöblom, Eva Hessman och Sara Viklund, Team Forskarstöd, Göteborgs Universitetsbibliotek, Biomedicinska biblioteket

FRANKLINSALEN

På senare år har vi i vårt arbete med forskarstöd märkt en ökning av frågor om hjälp med att göra systematiska sökningar till systematiska översikter, där frågeställningen forskaren kommer med inte passar in i formatet för systematiska översikter. Frågeställningarna har i många fall en karaktär av en scoping review eller en kartläggning/bakgrundskoll av ett specifikt ämne.

12.00-12.20 PRESENTATION

Att effektivisera sällning av abstracts med stöd av AI och statistik

Arvid Bring, Formas

SCHEELE

Att sälla abstracts i systematiska översikter kan vara tidskrävande vid stora träffmängder. För att effektivisera projektets arbete kan man använda AI till att försöka identifiera de mest relevanta träffarna först, för att snabbt kunna förmedla artiklar vidare till fulltextgranskning. I sådana situationer förekommer det också olika tumregler för att avbryta sällningen när andelen relevanta abstracts blivit tillräckligt liten. Det är dock osäkert vilken effekt en sådan hantering av sökmängden kan få på resultaten av översikten.

I teamet har vi tidigare valt att inte ta diskussionen med forskarna om vad det är för typ av översikt de faktiskt efterfrågar med sin frågeställning, men vi har nu börjat omvärdera detta. Kanske känner sig många forskare pressade att göra just en systematisk översikt istället för en review i något annat format. Detta kan möjligen bero på att formatet systematisk översikt är välkänt och brett accepterat i forskningssammanhang. Vi skulle gärna med detta runda bordssamtal vilja prata om hur vi kan förhålla oss till och hantera den här typen av frågor. Är det vår uppgift att guida forskaren i valet av review-typ? Hur förhåller vi oss till forskarnas bristande metodkunskap när det gäller såväl systematiska som andra typer av reviews? Skrämmas vi bort forskare genom att tydligt markera vilka frågeställningar som "passar" för en systematisk översikt och vilka som inte gör det?

13.00- Lunch
14.00

12.25-12.45

I det här projektet har vi tillämpat ett statistiskt stoppkriterium för att testa om sällningen kan avbrytas på mer formella grunder. Utgångspunkten har varit att minst 95% av relevant litteratur ska hittas innan sällningen avbryts. Vi har också undersökt vilka effekter det får att missa 5% av litteraturen. Resultaten visar att översiktens slutsatser inte påverkades på ett avgörande sätt av att endast sälla en delmängd av litteraturen. Tidsbesparingarna var dock relativt små sett till den totala tidsåtgången i projektet. Även om våra resultat ska tolkas försiktigt är kan metoden vara användbar när det brådskar att få fram preliminära slutsatser från en stor mängd litteratur.

PRESENTATION

Publicera sökstrategier – var, hur och varför?

Görel Sundström, Uppsala universitetsbibliotek

SCHEELE

Det är fortfarande relativt ovanligt att bibliotekarier och informationsspecialister publicerar sina sökstrategier - trots att fördelarna är många. I denna presentation berättar vi varför vi tycker det är viktigt att publicera det vi har gjort. Vi visar var man kan publicera och berättar om våra erfarenheter av att publicera sökstrategier.

14.00- PRESENTATION

14.20 Jämförelser av sökstrategier mellan Cochrane Reviews, HTA-rapporter och systematiska översikter

Erik Wikström, HTA Syd

FRANKLINSALEN

Detta pågående projekt jämför sökstrategierna mellan olika former av systematiska översikter: Cochrane Reviews, svenska HTA-rapporter och "vanliga" systematiska översikter. Projektet går ut på att se hur sökstrategierna skiljer sig åt (antalet söktermer, sökmetoder, filter, inkluderade/exkluderade studietyper och sökta databaser) och vilken påverkan det har på resultatet (antal träffar totalt, exkluderade artiklar och antalet studier inkluderade i analysen). Detta kommer göras på tre eller fyra olika ämnen. Troligen kommer även själva sökstrategierna kontrolleras med någon bedömningsmall (ROBIS eller AMSTAR/SNABBSTAR).

14.00- WORKSHOP

15.00 Systematiska sökningar inom humaniora och samhällsvetenskaper

Maria Hermansson och Frida Frimodt, Södertörns högskolebibliotek

SYNAPSEN 1

Vi bjuder in dig som arbetar med systematiska sökningar inom humaniora och samhällsvetenskaper (hum/sam) att utbyta erfarenheter tillsammans med oss och andra bibliotekarier inom dessa områden. Syftet med den här workshopen är att tillsammans pröva metoder, arbetssätt och att dela kunskaper med varandra.

Metoderna för systematiska sökningar kommer till stor del ur den medicinska forskningen och eftersom forskningen inom hum/sam skiljer sig denna så påverkar det metoderna och förutsättningarna för systematiska sökningar. Några exempel på detta är att hum/sam-forskningen i stor utsträckning är

WORKSHOP

Bättre fritextsökning med hjälp av textanalys i AntConc

Malin Barkelind, Uppsala universitetsbibliotek

SCHEELE

Basera dina val av sökord på vad som faktiskt förekommer i litteraturen genom att analysera abstracts i AntConc. Vi går igenom hur du hämtar abstracts från en sökning i PubMed, lägger in dem i AntConc och visar vanliga fraser, vilka ord som oftast kommer före/efter ett visst ord, med mera. Samma metod kan användas med andra databaser och ämnesområden.

14.30- PRESENTATION

14.50 **SBU goes grey: nordiska rapporter om ungdomskriminalitet**

Carl Gornitzki, SBU

FRANKLINSALEN

I början av 2023 fick SBU ett regeringsuppdrag att kartlägga nordiska kunskapssammanställningar på nationell nivå där brottsförebyggande metoder och insatser för barn och unga inom det sociala området utvärderats. Med andra ord: inga primärstudier eller översikter publicerade i vetenskapliga tidskrifter skulle sammanställas – vilket ju är grundbulten i SBU:s metod. Här skulle istället rapporter publicerade av nationella myndigheter och organisationer i de nordiska länderna sökas fram, gallras och sammanställas. Helt plötsligt hamnade den grå litteraturen i fokus med allt vad det innebär av utmaningar och avvägningar. I denna presentation ska jag kort beskriva vår ad hoc-metod och dra vissa lärdomar. Den färdiga rapporten publicerades i december 2023: <https://www.sbu.se/370>.

15.00- **Mingel och kaffe**

15.20

tvärvetenskaplig och det finns en mångfald av forskningspublikationer. Detta gör att vi behöver förhålla oss till olika ämnesområden och begrepp vid sökningar och att vi förutom artiklar också får söka efter monografier, antologier och rapporter. Dessutom ser behovet av systematiska sökningar tycks se annorlunda ut, vår erfarenhet hittills är att det handlat mer om scoping reviews än systematic reviews, vilket också påverkar metoderna. Detta är exempel på sådant som vi har sett när det kommer till systematiska sökningar inom hum/sam och som vi vill gärna vill diskutera tillsammans med dig och även höra om andra frågor och arbetssätt som du har stött på.

15.20- PRESENTATION

15.30 **Vilka databaser är relevanta att söka i till systematiska översikter och HTA-rapporter inom medicin?**

Therese Svanberg, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Medicinska biblioteken

FRANKLINSALEN

Vi tittar på resultaten från våra litteratursökningar och jämför med de inkluderade artiklar som HTA-rapporterna grundar sig på. I vilka databaser fanns dessa? Kan det finnas anledning att sluta söka i någon databas? Hittills har resultaten pekat mot att vare sig Cinahl, Psyclnfo eller Cochrane trials har tillfört så mycket unikt i jämförelse med exempelvis PubMed/Medline, men vi har inte vågat ta bort dem. En ny sammanställning över de rapporter vi publicerat sedan 2020 skulle kanske ändra på det, eller å andra sidan, styrka att vi fortfarande söker i dem.

15.30- PRESENTATION

15.40 **Precision i våra litteratursökningar – hur stor andel av träffarna i våra litteratursökningar är relevanta nog att inkluderas i HTA-rapporterna?**

Therese Svanberg, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Medicinska biblioteken

FRANKLINSALEN

Litteratursökningar till systematiska översikter behöver vara tillräckligt breda och omfattande för att kunna

15.20- PRESENTATION

15.40 **Sökbehov och sökbeteenden: presentation av intervjustudie med tio forskare vid LiU**

Joakim Westerlund och Cia Gustrén, LiU

SCHEELE

Vår presentation är tänkt att handla om möjligheter och utmaningar med sökhandledning. Vi pratar om vad biblioteket kan erbjuda och hur vi kan tillgodose forskares behov av sökrelaterade tjänster, givet de behov och beteenden vi kunnat identifiera i vår studie med tio forskare vid Linköpings universitet. Till viss del ger vi en teoretisk bakgrund till våra intervjuresultat i form av ett relationellt och kollaborativt perspektiv på bibliotekarier och informationsspecialister, men fokus kommer att vara hur forskarnas svar på våra frågor ger inblick i vägar framåt för att utveckla och stämma av bibliotekets sökhandledning i linje med existerande behov och sökbeteenden. När söker forskare, hur söker forskare, var söker forskare och varför söker forskare? Detta är viktiga frågor, men lika viktigt är att fråga sig när, hur, var och varför forskare inte söker. Vi menar att både bibliotekariers och forskares expertis kan samverka och även förstärkas i det ömsesidiga utbytet av kunskap som sker i mötet mellan bibliotekarier och forskare.

fånga in "all" relevant litteratur. En genomgång tidigt i HTA-centrums historia visade att vi våra sökningar snittar ungefär på att 10% av träffarna läses som fulltextartiklar, och kanske 2% av träffarna inkluderades i rapporterna. Hur ser det ut idag, vad ligger snittet på och går det att se några samband mellan ämnesområde och mängden träffar vs mängden relevanta träffar?

15.45- Avslutning

16.00 FRANKLINSALEN

